

OBRAZEC ZA PRIJAVO IN ODDAJO NATEČAJNEGA PRISPEVKA

»Lekcije narave: 100 let podnebnih zgodb, ki so oblikovale Goričko«

1. PODATKI O ŠOLI

Naziv šole:

Osnovna šola Cankova

Naslov šole:

Cankova 27, 9261 Cankova

[Redacted contact information]

3. PODATKI O AVTORJU (UČENCU/UČENKI)

Ime in priimek:

Nuša Nemec

Razred:

9.a

Sofinancira
Evropska unija

4. PODATKI O PRISPEVKU

Naslov zgodbe:

Spomini, ki ne molčijo – ko narava oblikuje življenje

5. BESEDILO ZGODBE

SPOMINI, KI NE MOLČIJO - ko narava oblikuje življenje

Goričko je območje, kjer je narava vedno močno vplivala na življenje ljudi. V preteklosti so bile zime ostreje, bolj hladne in izrazite, razmere so bile težje, ljudje pa odvisni drug od drugega. Goričko leži na severovzhodu Slovenije in je znano po svoji razgibani pokrajini, številnih gozdovih, travnikih in majhnih vaseh. Območje Goričkega je bogato z naravno in kulturno dediščino ter predstavlja pomemben življenjski prostor za številne rastlinske in živalske vrste. Hkrati pa je tudi prostor, v katerem so ljudje že od nekdaj tesno povezani z naravo, saj ta močno vpliva na njihov vsakdan. Ena izmed vasi na območju Goričkega je majhna vas Gerlinci, ki leži ob meji s sosednjo državo Avstrijo. Površina Gerlincev znaša 5.7 km², najvišja nadmorska višina pa dosega 342,5 metra, kar je tudi najvišja točka v občini Cankova. Gerlinci imajo izrazito razgledno lego saj ležijo na meji iz ravnin v gričevja in ta lega jim omogoča široke poglede proti Goričkemu, Slovenskim goricam in tudi proti avstrijskemu hribovju. Vas je majhna a povezanost ljudi v skupnosti kaže, da si prebivalci Gerlincev med sabo zelo pomagajo. Življenje v Gerlincih ni bilo vedno lahko, saj so naravne razmere v kraju pogosto zahtevne. Na življenja ljudi so vplivale predvsem dolge in mrzle zime, obilne padavine ter druge naravne ujme, ki so vplivale tako na delo, šolanje otrok kot vsakdanje življenje. O tem mi je pripovedovala tudi moja babica, ki se dobro spominja svojega otroštva v Gerlincih ter naravnih razmer, ki so oblikovale domač kraj ter njeno življenje v domačem kraju. Njena zgodba o izjemno mrzli zimi in težkih razmerah na poti v šolo kaže, kako so se ljudje v preteklosti spopadali z naravo ter kako pomembna sta bila sodelovanje in medsebojna pomoč.

Ena izmed takšnih izkušenj, ki je babica nikoli ne bo pozabila, sega v njeno otroštvo. Babica se spominja zime iz leta 1966, ko so bile temperature pozimi izjemno nizke, tudi do -28 °C. Zime so bile takrat precej bolj ostre kot danes, sneg pa je pokril pokrajino za daljše obdobje. Leta 1966 je moja babica končevala osnovno šolo, takrat se je šolala že na Cankovi, do petega razreda pa je hodila v podružnico v domač kraj. Njena pot na Cankovo v šolo je vsak dan bila dolga približno 5 km. Nekoč so zime trajale precej dlje kot danes. Prava zima oziroma nižje temperature so se začele konec novembra in trajale vse do aprila, kot pripoveduje moja babica. Temperature so lahko segale tudi do -30°C, snega pa je bilo veliko več kot danes. Polja,

travniki, gozdovi so bili odeto pod snežno odejo, poti pa so bile zasnežene in zaledenele. Mraz je bil tako hud, da je oteževal vsakdanje življenje.

Otroci iz Gerlinec, tisti ki so končali peti razred, so vsakdan hodili v šolo peš na Cankovo, saj takrat še ni bilo organiziranega prevoza. Babica mi je povedala, da so prvi organiziran prevoz oziroma avtobus dobili leto kasneje, leta 1967. Pot v šolo je vodila skozi dolgi gozd. Bila je naporna in dolga, še posebej v zimskih razmerah. Kljub mrazu in snegu so otroci morali hoditi v šolo. Izvedela pa sem, da v tamkajšnjih družinah otroci niso imeli primerne obutve in primernih oblačil. Babica je povedala, da nekoč v družini vsi otroci niso imeli copatov primernih za sneg in za tako nizke temperature.

Največjo težavo je tisto zimo davnega 1966 leta povzročil snegolom. Zaradi velike količine mokrega, težkega snega ter nizkih temperatur so se lomile veje na drevesih, ki so padale na cesto in tako onemogočile varno pot. Gozdne poti in ceste so bile polne ovir, zato je pot v šolo postala nevarna in neprehodna. Otroci so se v šolo napotili z njihovi starši, z namenom, da bi skupaj očistili in odnesli veje, ter odstranili podrtja drevesa. Ko so očistili drevesa je pot v šolo postala varna, in so se tako otroci lahko napotili v šolo. Babica je še dodala, da so kljub težkemu delu in nizkim temperaturam vsi prebivalci stopili skupaj in očistili pot.

Življenje na območju Goričkega je v preteklosti bilo precej drugačno kot mi je tudi sama povedala. Ljudje so živeli bolj preprosto in bili veliko bolj odvisni od narave ter vremenskih razmer. Vsakdan je bil povezan z letnim časi, saj so kmetijska dela, oskrba s hrano ter osnovnimi potrebami potekali v skladu z naravnimi pogoji ter vremenskimi spremembami. Ker pa v tem času ni bilo sodobne infrastrukture, so bile ceste slabše, neurejene, prevoz pa zelo omejen. Ljudje so si morali v takšnih razmerah pogosto pomagati med seboj, med ljudmi je takrat bilo veliko sodelovanja, saj so vedeli, da lahko le s sodelovanjem premagajo naravne ovire. Babica mi je tudi pripovedovala, da so naravne ujme, kot so bile hude zime, neurja ali snegolomi zelo vplivali na medsebojno pomoči, saj so le tako preprečili še večje težave, npr. zaščita domov in pridelkov. Takšna povezanost je bila v tistem času zelo pomembna za preživetje, hkrati pa je krepila občutek pripadnosti kraju.

Babica mi je tudi omenila, da je Goričko oziroma vas Gerlinci, v današnjem času zelo drugačna torej se je skozi čas zelo spreminjalo in se danes kraj zelo razlikuje v primerjavi z nekoč. Infrastruktura je bolj razvita, ceste so bolj urejene, otroci imajo organiziran v šolo na Cankovo, saj danes v Gerlincih osnovna šola ne deluje. Prav tako so pa danes tudi vremenske napovedi bolj urejene, kar omogoča boljšo pripravljenost na vse vremenske razmere. Ljudje so manj neposredno odvisni od narave kot nekoč. Kljub temu, pa naravne ujme še vedno vplivajo na življenje ljudi, le da se danes z njimi soočamo na drugačen način. Februarja 2026 se je v Gerlincih spet pojavil hud snegolom. Vaščani Gerlinec smo za tri dni ostali brez pitne

vode in elektrike, prav tako pa so bile ceste zelo nevarne za prehod. Ceste smo očistili s pomočjo gasilcev in prostovoljcev.

Če primerjamo življenje nekoč in danes na Goričkem, lahko opazimo velike spremembe, vendar pa nekatere vrednote ostajajo enake. Medsebojna pomoč, povezanost, skrb za okolje in ohranjanje narave so bili pomembni nekoč, danes pa še bolj. Zgodbe in spomini, ki jih nam pripovedujejo starejši, nas opominjajo, da je človek v preteklosti bil bolj povezan z naravo in skupnostjo, ter da lahko iz izkušenj in zgodb črpamo pomembne nauke in novo znanje za prihodnost. Danes živimo drugače, a narava poudarja, da je še vedno pomemben del vsakdana. Prav zato je pomembno, da ohranjamo spoštovanje do narave in domačega okolja.

Nuša Nemec, 9. a

Sofinancira
Evropska unija